

Seite 1

Prof. Dr. jur. Roland Proksch

**An das Bundesministerium der Justiz
Referat Rechtstatsachenforschung**

**Herrn MR Schreiber
Heinemannstraße 6
53175 Bonn**

Teil V

AZ: 3003/2-7p-5-Ri 0067/98

**Begleitforschung zur Umsetzung der
Neuregelungen zur Reform des Kindschafts-
rechts**

Schlussbericht
März 2002

Seite 2

Prof. Dr. jur. Roland Proksch

**An das Bundesministerium der Justiz
Referat Rechtstatsachenforschung**

**Herrn MR Schreiber
Heinemannstraße 6
53175 Bonn**

Teil V

Pagina 1

Prof. Dr. jur. Roland Proksch

**Către Ministerul Federal de Justiție
Referat despre cercetarea faptelor juridice**

**d-lui MR Schreiber
Str. Heinemann 6
53175 Bonn**

Partea a V-a

Sit. gen.: 3003/2-7p-5-Ri 0067/98

**Cercetare însoțitoare pentru implementarea
noilor reglementări cu privire la reforma
drepturilor copilului**

Raport final
Martie 2002

Pagina 2

Prof. Dr. jur. Roland Proksch

**Către Ministerul Federal de Justiție
Referat despre cercetarea faptelor juridice**

**d-lui MR Schreiber
Str. Heinemann 6
53175 Bonn**

Partea a V-a

Gesamtergebnis

Rezultat general

Seite 3

Pagina 3

Gesamtergebnis

Rezultat general

1. Mit der flächendeckenden Befragung aller Eltern, deren Ehe im 1. Quartal 1999 in Deutschland rechtskräftig geschieden wurde, sowie einzelner ihrer Kinder in den Jahren 1999/2000 und 2001/2002, der Befragung aller (Familien-) Richter/innen an allen Amtsgerichten (Familiengerichten) und Oberlandesgerichten, ausgewählter Rechtsanwält/innen mit dem Arbeitsschwerpunkt familienrechtliches Mandat und aller Jugendämter im Jahr 2001 wurde das bisher umfangreichste Datenmaterial in Deutschland zur Nach-/Scheidungssituation von Eltern und zu den entsprechenden Neuregelungen des KindRG gewonnen.

Antworten von 7.008 Eltern (1. Befragung 1999/2000) bzw. 4.373 Eltern (2. Befragung 2001/2002), von 809 Richter/innen, 904 Rechtsanwält/innen und 301 Jugendämtern wurden ausgewertet. Das Datenmaterial ermöglicht aussagekräftige, vergleichende Betrachtungen von Eltern mit geS und aeS und ihrer Kinder sowie von Wirkungen der neuen Regelungen des KindRG.

Damit stehen in Deutschland erstmals umfassende, repräsentative Informationen von allen maßgeblichen Eltern-/Scheidungsgruppen (gemeinsame/alleinige elterliche Sorge, hauptbetreuende/umgangsberechtigte Mütter und Väter) auch zum spezifischen Vergleich der Sorgegruppen untereinander wie innerhalb der jeweiligen Sorgegruppen zur Verfügung.

1. Prin ancheta realizată la nivel național asupra tuturor părinților care au divorțat și a căror căsnicie a fost juridic desfăcută în primul trimestru din 1999 în Germania, precum și în 1999/2000 și 2001/2002 asupra copiilor în parte, prin interogarea tuturor judecătorilor (de familie), realizată în 2001, la toate judecătoriile de primă instanță (Curți de Familie) și Curți de Apel, la avocați aleși cu specializare în dreptul familial și toate Tribunalele pentru minori, s-a obținut cel mai cuprinzător set de date din Germania, de până atunci, cu privire la situația copiilor după divorțul părinților și cu privire la noile reglementări legate de reforma drepturilor copilului.

Au fost evaluate răspunsuri de la 7.008 părinți (prima chestionare, din 1999/2000) resp. 4.373 părinți (a doua chestionare, din 2001/2001), 809 judecători, 904 avocați și 301 birouri pentru minori. Setul de date adunat mijlocește examinări/reflecții semnificative și comparabile ale părinților cu custodie comună și a celor care au custodie unică asupra copiilor lor, precum și efectele noilor reglementări privind legea pentru reforma drepturilor copilului.

Prin aceasta avem pentru prima dată, în Germania, informații cuprinzătoare, reprezentative pentru toate grupele mari de părinți/divorțați (având custodie comună respectiv custodie unică, mame și tați cu custodie primară respectiv program de întreținere a relațiilor de familie cu copii lor) spre a putea face comparații specifice între grupele alese (în funcție de tipul de custodie) între ele cât și în cadrul grupelor respective.

2. Folgende Bereiche waren Gegenstand der Untersuchung:

← die Lebenslage der betroffenen Kinder und ihrer Eltern, insbesondere ihre psychologische und ökonomische Situation nach Trennung und Scheidung;

← die Gründe und die praktischen (längerfristigen) Auswirkungen der Beibehaltung der gemeinsamen elterlichen Sorge bzw. der Übertragung der Alleinsorge auf Mutter oder Vater (v.a. auf Umgangskontakte mit dem Kind, auf Unterhaltsleistungen, auf die elterlichen Beziehungen zueinander und zum Kind);

← die nahehelichen Beziehungen der Eltern zueinander und zu ihren Kindern wie umgekehrt ihrer Kinder zu ihnen sowie zu anderen umgangsberechtigten Personen (insbesondere zu ihren Großeltern), auch im Vergleich der unterschiedlichen Sorgegruppen;

← die Beteiligung von Kindern und Eltern während des Scheidungsprozesses;

← die Bedeutung von Beratung;

← das maßgebliche Verfahrensrecht (insbesondere §§ 613 ZPO, 50, 52, 52a FGG, 17, 50 SGB VIII);

← die Erfahrungen der Praxis (Richter/innen, Rechtsanwält/innen und Jugendämter) mit den Neuregelungen des KindRG, vor allem im Rahmen von Trennung und Scheidung.

3. Trennung und Scheidung sind Krisenereignisse für Eltern und ihre Kinder. Trennung und Scheidung bedeuten für sie eine hohe emotionale, soziale und auch ökonomische Belastung.

Sie stellen an Eltern wie Kinder Anforderungen, für die sie regelmäßig keine eingeübten Verhaltens- und Regelungsmuster zur Verfügung haben. Weiter schwelende

2. Următoarele variabile au constituit obiectul anchetei:

← Starea generală a copiilor în cauză și a părinților lor, în special starea psihologică și economică după separare și divorț;

← motivele și consecințele practice (de lungă durată) a păstrării custodiei comune resp. a custodiei unice a mamei sau a tatălui (în special relaționările sociale cu copilul, obligațiile de întreținere, relațiile parentale unul față de celălalt și față de copil)

← relațiile între părinți după divorț și cu copiii lor, precum și relațiile între copii și părinți și alte persoane cu care minorii pot avea legături personale (mai ales bunicii), comparativ cu diferitele grupe (grupele fiind formate petip de custodie);

← implicarea copiilor și a părinților pe parcursul procesului de divorț;

← importanța consilierii;

← dreptul procedural decisiv (în special §§ 613 ZPO, 50, 52, 52a FGG, 17, 50 SGB VIII);

← experiențele din practică (judecători, avocați și birouri pentru minori) cu noile reglementări privind legea pentru reforma drepturilor copilului, mai ales în cadrul separării și a divorțului.

3. Separarea și divorțul sunt evenimente de criză pentru părinți și copiii lor. Separarea și divorțului reprezintă pentru ei o încărcătură emoțională și o povară socială și economică.

Ele presupun solicitări atât la părinți cât și la copii, solicitări pentru care aceștia nu au mereu la dispoziție un model de urmat din punctul de vedere al normelor comportamentale. Conflicte

Paarkonflikte, defizitäre Kommunikation und Kooperation, schwierige finanzielle Bedingungen sowie Einflussnahme des Umfeldes erschweren als Stressoren eine zufriedenstellende Bewältigung der Scheidungskrise für die Eltern und ihre Kinder.

Seite 4

Gefühle der Verletztheit, Verlassenheit, Wut, Enttäuschung und Entbehrung müssen verarbeitet werden. Die ehemaligen Ehepartner müssen eine emotionale Distanz zueinander erreichen. Als Eltern müssen sie eine (neue) zufriedenstellende, kooperative Kommunikationsbeziehung mit- und zueinander und zu ihren Kindern aufbauen bzw. erhalten. Der „Kampf ums Kind“ darf nicht an die Stelle oder in Ergänzung paarbezogener Konflikte treten.

Entscheidend für die Entlastung oder Belastung von Kindern bei Trennung und Scheidung ihrer Eltern ist v.a. die Art der Beziehung der Eltern zu- und miteinander, ihre Fähigkeit und ihr Wille zur Kommunikation, Kooperation und zur wechselseitigen Akzeptanz ihrer nahehelichen Elternverantwortung. Ihre Kinder müssen von beiden Eltern erleben (dürfen), dass ihr Kontakt zu ihnen von beiden Eltern gewünscht und entsprechend gefördert wird. Eltern müssen sensibel bleiben/werden für die Bedürfnisse, Interessen, Nöte, Ängste, Freuden ihrer Kinder.

4. In dem Maße, wie es Eltern gelingt, ihre Kommunikation und Kooperation „diskursiv“ zu erhalten oder zu gestalten, bei Unstimmigkeiten, Konflikten, Problemen offen darüber zu reden und (ernsthaft) zu versuchen, gemeinsam einvernehmliche Regelungen zu finden, werden sie es (auch zum Wohl ihrer Kinder) leichter schaffen, ihre Trennungs- und Scheidungskonflikte konstruktiv zu bewältigen.

neîncheiate, comunicarea și cooperarea deficitară, condițiile financiare dificile precum și influența anturajului reprezintă factori de stres suplimentari care îngreunează depășirea într-un mod satisfăcător a crizei datorate divorțului. Acest lucru este valabil atât pentru părinți și pentru copii.

Pagina 4

Trebuie depășite sentimentele de supărare, ofensă, părăsire, furie, dezamăgire și inutilitate. Foștii soți trebuie să atingă o distanță emoțională unul către celălalt. În calitate de părinți ei trebuie să stabilească și să mențină între ei și cu copiii o (nouă) relație de comunicare satisfăcătoare și cooperativă. „Lupta pentru copil“ nu are voie să treacă în locul sau ca și completare la conflictele între parteneri.

Decisivă pentru a împovăra sau a scuti copiii de acestea în cazul despărțirii sau divorțului părinților este mai ales felul relației părinților între ei și cu ei, capacitatea și dorința lor de a comunica și coopera și de a accepta reciproc responsabilitățile parentale după desfacerea căsătoriei. Copiii trebuie să simtă (să poată simți) din partea părinților că este dorit și încurajat ca atare contactul cu ambii părinți. Părinții trebuie să rămână/să devină sensibili la nevoile, interesele, fricile, lipsurile și bucuriile copiilor lor.

4. În măsura în care părinții reușesc să mențină comunicarea și cooperarea între ei, (să discute deschis și serios despre neconcordanțele, conflictele și problemele apărute), pentru a găsi împreună (pe bază de consens) noi reguli de comportament în interiorul familiei, ei vor reuși (iar aceasta este spre binele copiilor) să depășească mai ușor conflictele rezultate în urma divorțului. Aceasta

Dies schafft Raum für den entlastenden (produktiven) Einsatz vorhandener personaler Ressourcen und Kompetenzen, z.B. für die Erziehungs-, Beziehungs- und berufliche Erwerbsarbeit.

crează spații pentru intervenția (productivă) și degrevată a resurselor și competențelor personale existente, de ex. pentru munca de educare, de raport și munca profesională.

Ein solches „Diskurs-Modell“ einer Krisenbewältigung von Nachscheidungs-Eltern hat auch präventive Bedeutung. Kinder von Eltern, denen es gelingt, nach ihrer Trennung und Scheidung ihre Elternverantwortung gemeinsam kooperativ diskursiv zu gestalten, haben am wenigsten Probleme, Trennungs- und Scheidungsfolgen gut zu bewältigen. Dagegen werden Kinder psycho-sozial auffällig (bleiben), deren Eltern Kontakte zueinander ablehnen bzw. feindselig gestalten.

Un astfel de „dialog model“ de depășire a crizei pentru părinții divorțați are și un rol de prevenție. Copiii ai căror părinți își coordonează împreună, în mod colaborativ responsabilitățile parentale au cele mai puține dificultăți în a depăși problemele și consecințele apărute în urma divorțului. În schimb, copiii ai căror părinți refuză dușmănos contactul unul cu celălalt se fac remarcăți din punct de vedere psiho-social.

Wenn die partnerschaftliche Ehe- und Beziehungskrise mit der elterlichen Beziehung zu den Kindern verquickt wird/bleibt und zusätzlich noch die „Schuldfrage“ für das Scheitern der Ehe gestellt wird, kann dies die Konfliktsituation verschärfen. Kommunikation und Kooperation der Eltern zueinander und zu ihren Kindern werden darunter ebenso leiden wie das Wohlbefinden der betroffenen Eltern und ihrer Kinder selbst.

Dacă criza relației părinților, a cuplului, rămâne asociată cu copiii, și, pe de-asupra, se pune problema „culpabilității” pentru eșecul căsniciei, aceasta poate intensifica situația conflictuală. Comunicarea și cooperarea părinților între ei și cu copiii lor va avea la fel de mult de suferit ca și bunăstarea părinților în cauză și a copiilor lor.

Die Beziehung der Eltern zu ihren Kindern wird durch viele Faktoren beeinflusst. Wichtige Faktoren für eine förderliche Beziehung der Eltern zu ihren Kindern sind die Kindeswohlgemäße Gestaltung der elterlichen Sorge, des Umgangs und des Unterhalts.

Relația părinților cu copiii lor este influențată de mulți factori. Factori importanți pentru încurajarea unei relații parentale cu copiii lor sunt grija părintească corespunzătoare, relaționarea socială și întreținerea copiilor.

Dem muss aber vorausgehen, dass beide Eltern wechselseitig die Notwendigkeit einer gefestigten, regelmäßigen und vertrauensvollen Beziehung von Mutter und Vater zum Kind akzeptieren.

Însă, aceasta presupune că ambii părinți acceptă reciproc necesitatea unei relații strânse, cu regularitate și de încredere între mamă, tată și copil.

Hierfür ist es notwendig, dass Mutter und Vater sich in ihrer Elternrolle und Elternverantwortung wechselseitig akzeptieren und respektieren und sich jeweils gegenseitig ausreichend Zeit für die Eltern-Kind-Beziehung gönnen und auch tatsächlich gewähren.

Pentru aceasta este nevoie ca mama și tatăl să accepte reciproc rolul parental și responsabilitatea părintească a celuilalt și să-i acorde/asigure suficient timp relației copil-părinte.

Seite 5

5. Das KindRG erhöht die Chancen auf geS. Die geS fordert und fördert die Kommunikation wie die Kooperation der Eltern. Sie hilft „Erstarrungen“ durch Positionen des „Rechthabens“ ebenso zu vermeiden wie erneute Verletzungen.

Wenn es für die Eltern nach ihrer Scheidung nicht (mehr) darauf ankommt, den eigenen (Rechts-) Standpunkt vehement zu verteidigen, sondern als wichtig und notwendig erkannt wird, gemeinsam Eltern für ihre Kinder zu bleiben, dann werden sie miteinander und nicht gegeneinander um „das Beste“ für ihr Kind ringen. Dies hilft Konfliktverschärfungen konsequent zu vermeiden.

Insofern beeinflusst das KindRG strukturell positiv die befriedigende, gemeinsame Gestaltung der nahehelichen Verantwortung von Eltern mit geS (v.a. elterliche Sorge, Umgang und Unterhalt).

Dies zeigen insbesondere auch die Ergebnisse der Befragung der Eltern, die die geS behielten, weil ihr streitiger Antrag auf Übertragung der Alleinsorge abgewiesen wurde. Damit bestätigen sich die Erwartungen des Gesetzgebers, der die Bereiche elterliche Sorge und Umgang als den „Prüfstein für die Verwirklichung der Reformziele“ ansah (BT-Drs. 13/8511, 65).

Diese „strukturelle“ Wirkung des neuen rechtlichen Rahmens kommt auch in den Einschätzungen der Professionen zum Ausdruck. Aus ihrer Sicht werden die wesentlichen Ziele des KindRG überwiegend „sehr gut/gut“, mindestens aber zufriedenstellend (teils/teils) erreicht:

- ← Verbesserung der Rechte der Kinder,
- ← Stärkung elterlicher Autonomie,

Pagina 5

5. Legea pentru reforma drepturilor copilului crește șansele pentru îngrijirea comună. Îngrijirea părintească comună solicită și încurajează comunicarea și cooperarea între părinți. Ea contribuie la evitarea „rigidizărilor“ și a noilor ofense prin pozițiile persoanei „care nu acceptă părerea celuilalt“.

Dacă după divorțul părinților nu se (mai) insistă vehement în apărarea propriului punct de vedere (juridic), ci se ajunge la concluzia de a rămâne împreună părinți pentru copiii lor, atunci vor lupta împreună și nu împotriva „binelui copilului“. Aceasta duce la evitarea în mod constant al conflictelor și ascuțirii contradicțiilor.

În această privință, legea pentru reforma drepturilor copilului influențează structural pozitiv desfășurarea responsabilităților părinților după căsnicie prin custodia comună (mai ales grija părintească, relaționarea socială și întreținerea).

Aceasta o indică, în special, rezultatele chestionării părinților care au obținut custodia comună, deoarece solicitarea lor de a prelua singuri îngrijirea copilului a fost respinsă. Astfel se confirmă așteptările legiuitorului care privea cele două domenii, grija părintească și relaționarea între părinți, ca o „piatră de încercare pentru realizarea țelurilor reformatoare“. (BT-Drs. 13/8511, 65).

Această aplicare „structurală“ a noului cadru juridic este exprimată și în evaluările profesioniștilor chestionați. Din punctul lor de vedere obiectivele concrete ale legii pentru reforma drepturilor copilului devin „foarte bune/bune“, și cel puțin satisfăcător (parțial):

- ← Îmbunătățirea drepturilor copilului,
- ← Întărirea autonomiei parentale,

- ← Förderung der Beziehung des Kindes zu seinen beiden Eltern,
- ← Gleichstellung der nicht-/ehelichen Kinder.

Die Förderung der Beziehungen von Kindern zu ihren (beiden) Eltern bedarf jedoch weiterer unterstützender Aktivitäten, insbesondere auch durch Familiengerichte, Rechtsanwaltschaft und Jugendämter.

Zu oft beschneiden oder blockieren Eltern den Umgangskontakt ihres Kindes, auch als Reaktion erlebter ehelicher Enttäuschungen, ohne dass dem wirksam genug entgegnet wird.

6. Die Professionen bewerten die Neuregelung der elterlichen Sorge (Abschaffung des Zwangsentscheidungsverbundes, Einführung des Antragsprinzip für die Übertragung der aeS, elterliche Entscheidungsbefugnisse gemäß §§ 1687, 1687 a BGB) ganz überwiegend positiv. Die Abschaffung des Zwangsentscheidungsverbundes habe sich, insgesamt gesehen, „sehr gut/gut“ bewährt. Dies trage zur Entlastung des Scheidungsverfahrens bei, führe zur Konfliktentschärfung zwischen Eltern im Rahmen ihrer Scheidung und führe (insgesamt betrachtet) „kaum/gar nicht“ zur Erhöhung von Umgangskonflikten bei Eltern mit geS. Die Regelung des § 1671 Abs. 1 BGB, dass die geS ohne gerichtliche Prüfung unverändert fortbesteht, wenn kein Antrag auf Alleinsorge gestellt wird, diene dem Kindeswohl.

Demzufolge verneinen die Professionen die Frage, ob, unabhängig von Fällen der §§ 1666, 1666 a BGB, das FamG wieder eine

- ← Încurajarea relației copilului cu ambii părinți
- ← Tratatamentul egal pentru copiii din afara căsniciei.

Încurajarea relației copilului cu ambii părinți necesită de asemenea activități de sprijin, mai ales prin intermediul instanțelor de familie, al avocaților și a birourilor pentru minori.

Prea des unul dintre părinți incomodează sau blochează total contactul copiilor cu persoanele semnificative din viața lor (bunici, celălalt părinte) ca urmare a decepțiilor survenite în căsnicie, fără ca societatea să poată să reacționeze eficient la acest tip de comportament.acestuaia.

6. Specialiștii din domeniu care au răspuns chestionării au evaluat, în mod preponderent, noile reglementări ale custodiei comune ca fiind pozitive (renunțarea la necesitatea soluționării în instanță a divorțului, introducerea principiului de înaintare a cererii pentru custodia unică, autoritatea părintească comună cf. §§ 1687, 1687 din BGB). Renunțarea la necesitatea stabilirii în instanță a condițiilor a fost evaluată de către respondenți a fi în general „bună sau foarte bună“. Aceasta ar contribui, potrivit respondenților, la ușurarea procedurii de divorț, ar duce la dezamorsarea conflictelor între părinți în cadrul divorțului lor și ar duce (privit în ansamblu) „foarte puțin sau deloc“ la amplificarea conflictelor relaționale ale părinților cu custodie comună a copilului. Reglementarea art. § 1671 paragr. 1 BGB privitoare la prezumția de autoritatea părintească comună a părinților se menține neschimbată, fără a necesita examinarea judecătorească, în afară cazului în care se înaintează o cerere prin care se solicită custodia unică, invocând interesul superior al copilului.

De aceea specialiștii chestionați au răspuns negativ la întrebarea dacă, indiferent de cazurile enunțate în articolele §§ 1666, 1666

gerichtliche Prüfungsbefugnis erhalten soll, wenn die geS mangels Antrages über die Scheidung hinaus fortbesteht.

Ebenso klar sprechen sie sich gegen die Einführung eines "Sorgeplanes" als Voraussetzung für den Behalt der geS aus. Die vereinzelt erklärte Auffassung, dass die Neuregelung des § 1671 BGB zu einer Stigmatisierung von Eltern mit aeS führe, wird nicht geteilt.

Seite 6

7. Die geS erreichte im Jahr 2000 im Bundesdurchschnitt eine Verteilung von 69,35%.

Berücksichtigt man auch die Verfahren, bei denen die elterliche Sorge "auf Vater und Mutter gemeinsam übertragen" worden ist (Rubrik 269 der amtlichen Zählstatistik), ergibt sich eine Verteilung der gemeinsamen elterlichen Sorge im Jahr 2000 von 75,54%.

Dies bedeutet eine Steigerung von 442% gegenüber den 17,07% aus der letzten justizstatistischen Sondererhebung im Zeitraum vom 01. Juli 1994 - 30. Juni 1995.

Die hohe Anzahl von 75,54% Eltern mit geS nach Scheidung belegt, dass die geS seit dem Inkrafttreten des KindRG das bei Scheidung (überwiegend) „übliche“ Sorgemodell in der Bevölkerung geworden ist.

Im Zweifel entscheiden sich Eltern offenbar für den Beibehalt der geS, auch wenn sie dies nicht als eine (für sie) „optimale“ naheheliche Gestaltung der elterlichen Verantwortung sehen. Sie erkennen in der geS die bessere Alternative, als Eltern miteinander zufriedenstellende Regelungen in Bezug auf ihre Kinder zu treffen.

din BGB, Curtea de Familie ar trebui să primească din nou dreptul de a efectua evaluări judiciare în cazul în care, în lipsa unei cereri, custodia comună s-ar prelungi persista după divorț.

La fel de clar se exprimă împotriva introducerii unui „plan parental“ ca premiză pentru păstrarea custodiei comune. Ideea izolată precum că noua reglementare § 1671 BGB ar duce la o stigmatizare a părinților care au custodia unică, nu este împărtășită.

Pagina 6

În Republica Federală Germania, Custodia comună a fost acordată în medie, pentru anul 2000, într-o proporție de 69,35%.

Dacă se ține cont și de procedura alternativă după care s-a acordat custodia comună tatălui și mamei (rubrica 269 a statisticii oficiale de numărare), rezultă o distribuie a custodiei părintești comune în anul 2000 de 75,54%.

Aceasta reprezintă o creștere de 442% față de cei 17,07% înregistrați la ultima anchetă specială judiciar-statistică efectuată în perioada 01 iulie 1994 – 30 iunie 1995.

Procentajul ridicat de 75,4% de părinți care au custodia comună, demonstrează că, de la intrarea în vigoare a reformei drepturilor copilului, după divorț custodia comună a devenit modelul „normal“ de îngrijire răspândit prin populație.

Dacă au dubii, părinții se decid, evident, pentru păstrarea custodiei comune, chiar dacă ei nu văd aceasta ca pe o formă „optimă“ a conturării responsabilităților părintești după divorț. Ei recunosc în custodia comună o alternativă mai bună de a stabili reguli satisfăcătoare cu privire la copiii lor.

Angesichts dieser bundesweiten Festigung der geS ist es nicht (mehr) gerechtfertigt, die positiven Wirkungen der geS (vornehmlich) damit zu begründen, dass nur jene Eltern diese Sorgeform wählen, die „ohnehin gut miteinander auskommen können trotz ihrer Scheidung“.

Die geS ist kein „Sonderphänomen“ „ausgesuchter“ Eltern. Dies wird durch die soziodemographische Struktur der Eltern (schulische, berufliche Bildung) gestützt.

Die geS hat auch bei den befragten Scheidungseltern grundsätzlich Akzeptanz gefunden. Ihre Quote der geS entspricht der statistischen Gesamt-Verteilung der geS im Bundesgebiet 1999/2000.

Bedenken und Vorbehalte, wie sie noch immer gegen die geS geäußert werden, greifen aus der Sicht des Kindes mindestens dann zu kurz, wenn sie nicht gleichzeitig die erheblichen Defizite in den Beziehungen von Eltern mit aeS und dieser Eltern zu ihren Kindern thematisieren.

Zwar ist richtig, dass die geS die Fähigkeit und den Willen der Eltern zur Kommunikation und Kooperation braucht. Vernachlässigt wird bei dieser Focussierung auf die geS jedoch, dass auch Eltern mit aeS/ohne elterliche Sorge diese Fähigkeit haben müssen, insbesondere, wenn es um die Regelungen von Umgangskontakten, der wechselseitigen Information über die persönlichen Verhältnisse des Kindes oder Unterhaltsleistungen geht. Während jedoch die geS die Kooperation und Kommunikation von Eltern strukturell fördert, fehlt dies bei der aeS.

Gerade bei Eltern, die die alleinige Sorge (streitig) anstreben, bleiben partnerschaftliche Konflikte für ihre nahehelichen Beziehungen sowie Bestrebungen der Ausgrenzung des

Având în vedere consolidarea custodiei comune pe plan național, nu (mai) este justificat de a motiva (mai cu seamă), că doar acei părinți care „oricum se înțeleg bine în ciuda faptului că au divorțat“ aleg custodia comună

Custodia comună nu este un „fenomen special“ al rezervat doar acelor „părinților selectați“ pe criteriul faptului că se înțeleg bine în ciuda divorțului. Aceasta este sprijinită prin structura demografică a părinților (educație, formare profesională).

Custodia comună a fost acceptată, în principiu, și de către majoritatea părinților divorțați ce au chestionați în cadrul studiului. În cadrul eșantionului selectat, cota custodiei comune corespunde răspândirii globale statistice a custodiei comune pe teritoriul Germaniei 1999/2000.

Îndoielile și reținerile, cum sunt în continuare exprimate împotriva custodiei comune, sunt atunci insuficiente în ceea ce privește interesele copilului dacă nu tematizează în același timp și deficitele semnificative în relațiile părinților ce dețin custodia unică și relațiile acestor părinți cu copiii lor.

E adevărat că e nevoie de voința și dorința părinților de a comunica și de a coopera în cazul custodiei comune. Axându-se, însă, pe custodia comună, se neglijează faptul că și părinții având custodie unică sau fără custodie trebuie să aibă această capacitate, mai ales dacă este vorba despre regulile socializării, de informațiile reciproce privind raporturile personale ale copilului sau ale planului parental. În timp ce custodia comună promovează în mod structural cooperarea și comunicarea părinților, această stimulare lipsește în cazul custodiei unice.

Tocmai în cazul părinților care-și dispută obținerea custodiei unice, conflictele între parteneri rămân hotărâtoare pentru relațiile după divorț precum și efortul de a-l exclude pe

anderen Elternteils bestimmend. Richterliche Entscheidungen zur eS nach Anhörungen von Eltern, die die aeS anstreben, und ihren Kindern können allein dem nicht beikommen. Die konflikthafte Beziehung der Eltern wird sich nach einer gerichtlichen Entscheidung häufig weiter verschärfen, mindestens aber bestehen bleiben, zum Nachteil der Kinder.

Seite 7

8. Der Unterschied in der Kommunikation und Kooperation von Eltern mit geS bzw. aeS wird deutlich in ihrer Fähigkeit oder ihrem Willen Streitigkeiten im Gespräch miteinander beizulegen.

So regeln Eltern mit geS Streitigkeiten mit dem anderen Elternteil zu 66,8% „im Gespräch zwischen Mutter und Vater“; Eltern, die die geS leben, weil ihr streitiger Antrag auf Übertragung der Alleinsorge abgewiesen wurde, noch zu 48,7%; Eltern mit aeS/ohne eS (lediglich) zu 34,9%.

Ähnlich ist die Situation bei der Regelung des Umgangs. So regeln 68,2% der Eltern mit geS Umgangskontakte durch „eigene außergerichtliche Vereinbarung“ und (nur) zu 14,8% durch „Gerichtsentscheidung“.

Demgegenüber regeln zwar 43,4% der Eltern mit aeS/ohne eS Umgangskontakte durch „eigene außergerichtliche Vereinbarung“, jedoch benötigen 35,2%, also mehr als doppelt so viele Eltern, eine „Gerichtsentscheidung“.

Wechselseitige Informationen der Eltern über die persönlichen Verhältnisse ihrer gemeinschaftlichen Kinder erfolgen bei Eltern mit geS regelmäßig. Sie sind die Ausnahme bei Eltern mit aeS.

celalalt părinte. Doar hotărârile judiciare, date în urma audierilor copiilor și părinților care urmăresc custodia unică, nu pot asigura buna îndeplinire a atribuțiilor lor părintești. După o hotărâre judecătorească relația conflictuală a părinților continuă să se intensifice și rămâne așa, în dezavantajul copiilor.

Pagina 7

8. Deosebirea în comunicare și colaborare între părinții ce dețin custodia comună respectiv părinții care dețin custodie unică devine evidentă în capacitatea sau voința lor de a aplană conflictele prin discuții.

Astfel, părinții cu custodia comună clarifică conflictul în proporție de 66,8% discutând ca „între mamă și tată“ cu celălalt părinte; or aici vorbim de părinți care au custodia comună deoarece solicitarea lor de a obține custodia unică le-a fost respinsă, în proporție de 48,7%. Doar o proporție de 34,9% dintre părinții chestionați dețin custodia unică sau nu au custodie asupra copiilor în proporție de 34,9%.

Situația în cazul programului de întreținere relațiilor cu copii este asemănătoare. Astfel, 68,2% din părinții cu custodie comună reglementează programul de vizitare printr-o „înțelegere în afara instanței“ și (doar) 14,8% printr-o „hotărâre judecătorească“.

Pe cealaltă parte, 43,4% din părinții ce dețin custodia unică sau sunt părinți fără custodie reglementează contactele de socializare printr-o „înțelegere în afara instanței“; în schimb, 35,2%, adică mai mult de dublu din părinți, o reglementează pe cale judecătorească.

Schimbul reciproc de informații între părinți privind relațiile personale ale copiilor comuni au loc în mod regulat în cazul părinților cu custodia comună. Acesta reprezintă o excepție în cazul părinților ce dețin custodia unică.

Die Defizite von Eltern mit aeS/ohne eS in ihrer Kooperation und Kommunikation miteinander schlagen voll durch zu Lasten ihrer Kinder, vor allem beim Recht ihrer Kinder auf Umgang, §§ 1626 Abs. 3, 1684 Abs.1 BGB.

Umgangsstreitigkeiten werden „hochkonfliktuell“ geführt, Maßnahmen der Zwangsvollstreckung werden beantragt. Die Verfahren führen häufig zu einer Konfliktverschärfung, nicht aber zur gewünschten zufriedenstellenden Regelung naheheulicher Elternschaft.

9. Die Befragungsergebnisse bestätigen frühere Forschungsergebnisse (z.B. Napp-Peters), dass gerade bei Kindern von Eltern, die die Alleinsorge "erstritten" haben, das Risiko des Kontaktabbruchs zum umgangsberechtigten Elternteil erheblich ist.

Nicht selten verfolgen sie eine klare Abgrenzung zum umgangsberechtigten Elternteil und beeinträchtigen damit (auch) das Umgangsrecht ihrer Kinder. 34,0% der umgangsberechtigten Eltern mit aeS/ohne eS haben im Jahr 2001 bereits „gar keinen

Umgangskontakt“ (16,8% „nur selten“) zu ihren Kindern, gegenüber 5,0% (9,0%) der Eltern mit geS und 9,2% (12,7%) der Eltern, die die geS leben, weil ihr streitiger Antrag auf Übertragung der Alleinsorge abgewiesen wurde.

Zur Begründung geben vor allem die umgangsberechtigten Eltern mit aeS/ohne eS an, dass der andere Elternteil den Kontakt verhindert habe.

Hauptbetreuende Eltern mit aeS räumen dabei

Deficitul privind cooperarea și comunicarea între părinții ce dețin custodia unică și părinții fără custodie se răsfrâng asupra copiilor lor, mai ales asupra dreptului copilului de a relaționa cu ceilalți, §§ 1626 Abs. 3, 1684 Abs.1 BGB.

Certurile privind relaționarea (dreptul de vizitare al copilului și comunicarea între părintele nerezident și copil) se poartă „extrem de conflictual“, reclamând deseori măsuri legale. Procedurile duc adesea la intensificarea conflictului și nu la reglementarea satisfăcătoare dorită a relațiilor copil tată și respectiv copil-mamă după divorț.

9. Rezultatele studiului confirmă rezultate ale unor cercetări anterioare (de ex. Napp-Peters), că tocmai în cazul copiilor cu părinți care și-au „disputat“ custodia unică, riscul de a rupe legătura cu părintele nerezident este considerabil.

Nu arareori părinții rezidenți urmăresc o excludere clară a părintelui nerezident, afectând prin aceasta nu doar dreptul părintelui ci și dreptul copiilor lor de a relaționa cu părintele lor. 34,0% din părinții care sunt într-un aranjament de tip custodie unică dar nu au custodie ci doar un program de legături personale, deși îndreptățiți să relaționeze cu copilul, nu au avut în anul 2001 „niciun contact de relaționare“ cu copiii lor.

Contactele părinte copil s-au întâmplat „doar rar“ pentru 16,8% din părinții de mai sus comparativ cu 5,0% (9,0%) la părinții cu custodie comună și 9,2% (12,7%) la părinții care au primit custodia comună în urma respingerii solicitării de a obține custodia unică.

Acest lucru este subiect de dispută în special între părinții care au custodia unică și cei fără custodie dar, îndreptățiți să relaționeze cu copilul, aceștia denunțând că celălalt părinte ar fi împiedicat contactul.

Părinții cu custodie unică admit că ei înșiși nu

ein, dass sie selbst den Kontakt „nicht mehr wollen“. Gerichtliche Sanktionen müssen sie kaum befürchten. Die juristischen Möglichkeiten sind zwar „theoretische Optionen“, sie sind in der Praxis nur selten erfolgreich. Hinzu kommt, dass die Dauer solcher Verfahren den Absichten des boykottierenden Elternteils entgegenkommt.

Nach den Befragungsergebnissen spricht viel für die Annahme, dass die Regelung von Umgangskontakten durch Eltern mit aeS/ohne eS ein größeres Konfliktpotential birgt als die Notwendigkeit der gemeinsamen Regelung von Kindesangelegenheiten durch Eltern mit geS.

Streitigkeiten über Angelegenheiten von erheblicher Bedeutung bejahen zwar 24,0% der Eltern mit geS, aber auch 15,2% der Eltern mit aeS/ohne eS bzw. mit 23,8% fast gleich viel Väter mit aeS/ohne eS. Während aber 65,0 % der Eltern mit geS bzw. 48,7% der Eltern, die die geS leben, weil ihr streitiger Antrag auf Übertragung der Alleinsorge abgewiesen wurde, sich „durch ein Gespräch zwischen beiden Eltern“ hierüber verständigen, sind es bei den Eltern mit aeS/ohne eS lediglich 29,5%.

Seite 8

Es scheint, dass die Professionen dies im Blick haben, wenn sie zu erheblichen Teilen einen Umgangsplan als Voraussetzung für die Übertragung der Alleinsorge fordern.

Die Neuregelung des Umgangsrechts habe vornehmlich das Bewusstsein des umgangsberechtigten Elternteils verändert. Seine Umgangsforderungen widerstreiten allerdings oft gegenläufigen Interessen des anderen Elternteils. Dies gilt vor allem für Eltern mit aeS. Ein Umgangsplan, zugleich mit

„au mai dorit“ contactul cu celălalt părinte. De sancțiuni judiciare nu trebuie să se teamă deoarece posibilitățile legale de coerciție Posibilitățile juridice sunt o „opțiune teoretică“, dar în practică demersurile legale au succes foarte rar. La aceasta se adaugă durata acestor proceduri care favorizează pe părintele care boicotează.

În urma studierii rezultatelor sondajului, multe lucruri sunt în favoarea opiniei că programele de vizitare și comunicare la părinții ce se află într-un aranjament de tip custodie unică ascund un potențial de conflict mai ridicat decât obligația rezolvării în comun a problemelor copilului de către părinții care se află într-un aranjament de tip custodie comună.

Dialogul privind problemele importante privitoare la copii apare la 24,0% din părinții cu custodia comună, dar și la 15,2% din părinții ce dețin custodia unică sau nu au custodie, respectiv la 23,8% aproape la fel de mulți tați care dețin custodia unică sau nu au custodie.

În timp ce 65,0% din părinții ce au custodia comună și respectiv 48,7% din părinții care au custodia comună în ciuda faptului că au solicitat custodie unică, comunică „printr-o discuție între ambii părinți“, procentajul este de doar 29,5% în cazul părinților ce dețin custodia unică sau nu au custodie.

Pagina 8

Se pare că specialiștii au acest fapt în vizor atunci când solicită planul de reglementare a drepturilor de vizitare și comunicare ca o componentă importantă în cazul acordării custodiei unice.

Noua reglementare a dreptului de vizitare și comunicare ar schimba în primul rând, conștiința părintelui îndreptățit la vizite și comunicare cu copilul. Cererile părintelui de a avea dreptul la vizite și comunicare cu copilul (de a relaționa cu copilul) contravin adesea interesele opuse ale celuilalt părinte. Acest

der Übertragung der Alleinsorge beschlossen und verknüpft, und auch mit dem Behalt der aeS gekoppelt, könnte hier in vielen Fällen bereits von Beginn an Erstarrungen zu Lasten des Kindes verhindern.

10. Die Sorge, dass die Regelung des §1671 BGB verstärkt zu (isolierten) Verfahren von Eltern mit geS auf Übertragung der aeS vor oder nach rechtskräftiger Scheidung führt, blieb unbegründet.

Weder ergibt sich dafür ein Anhalt aus den Antworten der Eltern noch aus den statistischen Feststellungen des Statistischen Bundesamtes bzw. der Statistischen Landesämter 1999 und 2000 noch aus den Einschätzungen von (erstinstanzlichen) Richter/innen und Rechtsanwält/innen. (Erstinstanzliche) Richter/innen (Amtsgericht) und Rechtsanwält/innen stellen eine Ermäßigung von streitigen Folgesachen elterliche Sorge sowie auch isolierter Sorgeverfahren vor oder nach Scheidung fest. Dem steht nicht entgegen, dass Richter/innen am OLG eine Erhöhung konstatieren. Die Ermäßigung der Verfahren bei den Amtsgerichten übersteigt zahlenmäßig deutlich die Erhöhung bei den OLG.

Die neuen materiell-rechtlichen und verfahrensrechtlichen Regelungen des KindRG sind geeignet, Konfliktverschärfungen bei Trennung und Scheidung zu vermeiden. Dies gilt weitgehend auch für Eltern, die die geS leben, weil ihr streitiger Antrag auf Übertragung der Alleinsorge abgewiesen wurde.

Eltern mit geS kooperieren und kommunizieren mehr und besser als Eltern mit aeS/ ohne elterliche Sorge zum Wohl ihrer Kinder miteinander. Ihre Beziehungen sind konstruktiver und zufriedenstellender als die Beziehungen zwischen Müttern und Vätern mit aeS. Sie setzen vornehmlich auf konsensuale Regelungen.

lucru este valabil mai ales pentru părinții ce dețin custodia unică. Un plan de reglementare a dreptului la vizite și comunicare cu copilul, stabilit simultan cu acordarea sau cu păstrarea custodiei unice, ar putea preveni încă de la început, în multe cazuri, o inflexibilitate care ar fi în defavoarea copilului.

10. Grijă că reglementarea §1671 BGB poate duce mai intens la procedura (izolată) părinților custodieni la transmiterea custodiei unice înainte sau după pronunțarea divorțului pe cale juridică, a rămas nemotivată.

Nu rezultă nici un punct cheie din răspunsurile părinților, nici din concluziile statistice ale Oficiului Federal Statistic resp. ale Oficiilor Regionale Statistice 1999 și 2000, și nici din evaluările judecătorilor și ale avocaților. Judecătorii și avocații (de primă instanță) caută să reducă urmările disputate pe tema custodiei, precum și a procedurii izolate de acordare a custodiei, înainte sau după divorț. Aceasta nu se află în conflict cu faptul că judecătorii de la Curtea Superioară a Landului constată o mărire a urmărilor conflictuale pentru acordarea custodiei. Reducerea procedurilor la Judecătorii depășește clar numeric mărirea lor la Curtea Superioară a Landului.

Noile reglementări legislative și procedurale ale KindRG (legea despre reforma drepturilor copilului) sunt destinate evitării înăspririi conflictelor rezultate în urma despărțirii și divorțului. Acest lucru este valabil și pentru părinții ce au custodia în comun pentru că cererea lor de acordare a custodiei unice a fost respinsă.

Părinții ce au custodie comună cooperează și comunică mai mult și mai bine în folosul copiilor decât părinții ce au custodia unică sau nu au custodie. Relațiile lor sunt constructive și mai satisfăcătoare decât relațiile dintre mamele și tații ce au custodia unică. Ei mizează în special pe reglementările consensuale.

Dies trägt zur Konfliktschärfung und zur Konfliktentlastung bei. Dadurch können sie eine deutlich bessere Beziehung zueinander gestalten und überwiegend quantitativ und qualitativ bessere (Umgangs-) Kontakte zwischen ihnen und ihren Kindern etablieren. Dies alles trägt zur nahehelichen Konfliktschärfung und elterlichen Entlastung bei.

In der Folge gelangen sie zu zufriedenstellenderen finanziellen Unterhaltsregelungen als Eltern mit aeS/ohne eS. Auch dies dient der weiteren Entkrampfung ihrer Beziehung, zu ihrem und zum Wohl ihrer Kinder.

So erklären 76,6% der Mütter mit geS, aber lediglich 58,1% der Mütter mit aeS, dass „Kindesunterhalt gegenwärtig regelmäßig bezahlt“ werde.

„Sehr zufrieden/zufrieden“ mit den gegenwärtigen Kindesunterhaltsregelungen sind 41,9% der Mütter mit geS, aber lediglich 28,5% der Mütter mit aeS. „Unzufrieden/sehr unzufrieden“ mit den gegenwärtigen Kindesunterhaltsregelungen sind 29,3% der Mütter mit geS, aber 46,1% der Mütter mit aeS.

Seite 9

11. (Scheidungs-) Eltern mit geS werden aufgrund ihrer gesetzlichen Verpflichtung, „die elterliche Sorge in eigener Verantwortung und in gegenseitigem Einvernehmen zum Wohle des Kindes auszuüben“ (§1627 BGB) erheblich gefordert, sich den Herausforderungen einer konsens-orientierten Kooperation und Kommunikation im „alltäglichen Miteinander“ zu stellen.

Gemeinsam sorgeberechtigte Eltern sind, anders als Eltern mit aeS, offenbar „gezwungen“, eine Elternschaft zu praktizieren,

Aceasta contribuie la dezamorsarea și înlăturarea conflictelor. Astfel ei pot stabili o relație evident mai bună între ei și preponderent cantitativ și calitativ mai bună în relaționarea dintre ei și copiii lor. Toate acestea contribuie la dezamorsarea și înlăturarea conflictelor parentale care ar putea apărea în urma divorțului.

Ca atare, ei ajung la reglementări financiare mai mulțumitoare decât în cazul părinților ce dețin custodia unică sau nu au custodie. Și aceasta contribuie la deblocarea relației lor pe mai departe, spre binele lor și al copiilor lor.

Astfel, 76,6% din mamele cu custodie comună și numai 58,1% din mamele cu custodie unică declară că „pensia alimentară pentru copii s-a plătit în mod regulat până în prezent“.

„Foarte mulțumite sau mulțumite“ de situația pensiei alimentare pentru copii se declară 41,9% din mamele cu custodie comună, și doar 28,5% din mamele cu custodie unică. „Nemulțumite sau foarte nemulțumite“ de reglementările privind pensia alimentară pentru copii în prezent se declară 29,3% din mamele ce dețin custodie comună și 46,1% mamele cu custodie unică.

Pagina 9

11. În baza obligațiilor juridice ale părinților (divorțați) ce au custodia comună, li se cere imperativ „să-și exercite grija parentală cu responsabilitate și de comun acord spre binele copilului“ (§1627 BGB), să facă față provocărilor unei cooperări și comunicări consensuale în „viața de zi cu zi“.

Părinții care dețin custodie comună sunt evident „obligați“, altfel decât părinții ce au custodia unică, să practice o paternitate sau

die einerseits einer grundsätzlich gleichen Rechtsund Pflichtenposition beider Eltern entspricht, andererseits auch der unterschiedlichen Lebenssituation (und möglicherweise Interessenslage) Rechnung trägt, z.B. weil das Kind hauptsächlich bei dem einen Elternteil lebt, beim anderen nicht.

Insbesondere in den kind-orientierten Bereichen Umgang (§§1684, 1685 BGB), Entscheidungsfindung (§1687 BGB), gegenseitige Information (§1686 BGB) und Kindesunterhalt (§§1601 ff, 1610, 1612 b BGB) müssen sie durch regelmäßigen Umgang / Austausch miteinander Konflikte regeln und dabei Konsensarbeit üben und leisten. Dies ist nach Trennung und Scheidung nicht einfach. Indem der gesetzliche Rahmen dies jedoch vorgibt und die jeweils berechtigten Elternteile dies regelmäßig entsprechend (selbstbewusst) einfordern, können sie sich nicht voneinander zurückziehen. Sie bleiben gezwungen, im Verlauf ihrer Nachscheidungszeit eine alle Beteiligten zufriedenstellende Verfahrensweise des „Miteinander“ statt des „Gegeneinander“ oder des „Ausgrenzens“ zu praktizieren. Dies gilt auch für die Eltern, die die geS gestalten (müssen), weil ein Antrag auf Alleinsorge abgewiesen wurde.

In Konsequenz dessen kommen sie zu deutlich mehr eigenverantwortlich gestaltetem, elterlichem "gegenseitigen Einvernehmen" (§1627 BGB). Die Inanspruchnahme der Gerichte zur Streitregelung ist signifikant geringer als bei Eltern mit aeS. Ihre Zufriedenheit mit ihrer nahehelichen Lebenswie Beziehungssituation steigt, belastende Wirkungen aus dem Scheidungsgeschehen lassen nach. Die berufliche Situation (berufliche Erwerbstätigkeit) und in der Folge auch die finanzielle Situation, vor allem von Müttern mit geS, bei denen die Kinder leben, wird günstiger.

Dies kommt in erheblichem Maße, physisch, psychisch, sozial und finanziell, den

maternitate care să corespundă, pe de-o parte, unei poziții legale și de obligație a ambilor părinți, și, pe de altă parte, să permită condiții de viață diferite (și interese eventuale), de ex. pentru că, în principiu, copilul locuiește la un părinte și la celălalt nu.

În special în domeniile orientate spre copil (§§1684, 1685 BGB), în luarea de decizii (§1687 BGB), în schimbul de informații reciproce (§1686 BGB) și la pensia alimentară (§§1601 ff, 1610, 1612 b BGB) părinții trebuie să reglementeze împreună conflictele printr-o abordare regulată și reciprocă și să exerseze și să aplice munca consensuală. Acest lucru nu este ușor de aplicat după o despărțire și un divorț. Cadrul legal indică aceasta și deoarece părinții cu program de legături cu copiii solicită (conștient) de obicei aceasta, nu se pot izola unul de celălalt. Pe perioada post-divorț ei sunt obligați să practice o politică de „cooperare“ și nu una de „conflict“ sau de „excludere“. Aceasta este valabil pentru părinții care (trebuie să) planifice custodia comună după ce solicitarea lor de custodia unică a fost respinsă.

În consecință, ei ajung la un „comun acord“, devin mult mai conștienți de responsabilitatea lor și de calitatea lor de părinți (§1627 BGB). Ei apelează mult mai puțin la tribunale pentru a soluționa eventualele conflicte decât la părinții ce dețin custodia unică. Sentimentul de mulțumire față de viața după divorț crește, la fel și mulțumirea relativ relațiile dintre ei, iar efectele stresante în urma divorțului se diminuează. Situația profesională (activitatea profesională) și, ca atare, situația financiară este mai propice pentru mamele ce dețin custodia comună și copiii au în grija lor.

Acest lucru este substanțial în beneficiul copiilor, pe plan fizic, psihic, social și financiar.

betroffenen Kindern zugute. Sie erleben, konkret im Vergleich zu vielen Kindern von Eltern mit aeS, z.B. eine signifikant bessere Situation im Umgang mit beiden Eltern (§§1626 Abs.3 Satz 1, 1684 BGB) und mit ihren beiden Großeltern (§§1626 Abs.3 Satz 2, 1685 Abs.1 BGB). Ferner erfahren sie durch eine grundsätzlich bessere Unterhaltssituation eine größere ökonomische Entlastung. Dies wirkt sich weiter positiv auf ihre gesamte Lebenssituation aus.

12. Für die Eltern mit aeS ist ein vergleichbares "gemeinsames Miteinander" nicht in dem Ausmaß wie bei den Eltern mit geS gefordert. Eltern mit aeS/ohne eS tendieren zur wechselseitigen Ausgrenzung. Sie machen sich in erheblichem Ausmaß Umgang und Unterhalt streitig. Für Konfliktregelungen beanspruchen sie deutlich öfter gerichtliche Hilfe. Dies alles führt zu einer immer wieder "neu gespeisten" weiteren Verschärfung ihrer konfliktbelasteten Beziehung und zu immer neuen gerichtlichen Streitigkeiten zwischen ihnen, soweit sie sich nicht bereits völlig voneinander abgewendet haben.

Seite 10

Zwischen den Eltern mit aeS, die mit ihren Kindern und denen, die ohne ihre Kinder leben, ist eine erhebliches Spannungsverhältnis erkennbar, das sich zwischen den entsprechenden Eltern mit geS so nicht findet. Es scheint, dass die aeS, mit dem „Sorgeinhaber“ auf der einen und dem „Nicht-Sorgeinhaber“ auf der anderen Seite, zwischen diesen Eltern in erheblichem Umfang eine Konkurrenzsituation fördert, die ihren Beziehungskonflikt aus Ehe und Scheidung perpetuiert und verschärft, zum Nachteil der Kinder, aber auch der Eltern selbst.

So steht der hohen Zufriedenheit von Eltern mit aeS mit Kindern eine hohe Unzufriedenheit der Eltern gegenüber, die kein Sorgerecht haben und bei denen die Kinder nicht leben. Dies gilt gleichermaßen für ihre Zufriedenheit bzw. Unzufriedenheit mit der Regelung der (alleinigen) elterlichen Sorge, des Umgangs

Comparativ cu mulți copii ai căror părinți dețin custodia unică, aceștia comunică și relaționează mai bine cu ambii părinți (§§1626 paragr. 3 Satz 1, 1684 BGB) și cu bunicii din partea ambilor părinți (§§1626 paragr.3 Satz 2, 1685 paragr. 1 BGB). De asemenea, ei au parte și de un trai mai bun printr-un sprijin financiar mai mare. Aceasta se răsfrânge mai departe în mod pozitiv asupra tuturor condițiilor de viață.

12. Pentru părinții ce au custodie unică nu apare necesară o „politică de cooperare“ în aceeași măsură ca părinților ce dețin custodie comună. Părinții ce au custodia unică tind spre o „excludere“ reciprocă. Ei își dispută în aceeași măsură dreptul la vizite și comunicare cu copilul și pensia alimentară. Ei apelează mai des la ajutorul judecătoresc pentru soluționarea conflictelor. Toate acestea „alimentează“ și intensifică mai mereu relațiile lor conflictuale și se nasc noi dispute judecătorești între ei, în măsura în care încă nu s-au îndepărtat complet unul de celălalt.

Pagina 10

Între părinții ce au custodia unică, având copiii în grija lor, și părinții care nu au copiii în grija lor se poate percepe o relație încordată care nu există la părinții ce dețin custodia comună. Custodia unică se pare că încurajează o stare concurențială între acești părinți, „părintele custodian”, pe de o parte, cu „părintele necustodian”, pe de altă parte. Această situație perpetuează și adâncește relațiile conflictuale din căsnicie și cele din urma divorțului spre dezavantajul nu doar al copiilor, ci și al părinților.

Astfel, comparativ cu sentimentul de mulțumire a părinților care dețin custodie unică, având copiii în grija lor, se resimte o mare nemulțumire din partea părinților cu custodie unică și care nu au copiii în grija lor. Aceasta depinde în cazul mulțumirii respectiv a nemulțumirii lor de reglementarea custodiei

und des Unterhalts.

parentale (unice), de programul de relații cu copilul și de pensia alimentară.

Das enorme Spannungsverhältnis zwischen den Eltern mit aeS wird deutlich bei der Einschätzung ihrer Zufriedenheit mit der elterlichen Sorge. 87,6% der hauptbetreuenden Mütter mit aeS sind „sehr zufrieden/zufrieden“ mit der elterlichen Sorge, aber lediglich 27,9% der entsprechenden umgangsberechtigten Väter. 3,5% der hauptbetreuenden Mütter mit aeS sind „unzufrieden/sehr unzufrieden“, aber 48,5% der entsprechenden umgangsberechtigten Väter.

Relația extrem de tensionată între părinții ce au custodie unică se face simțită la evaluarea mulțumirii lor împreună cu grija parentală. 87,6% din mamele prim și exclusiv custode se declară „foarte mulțumite/mulțumite” de grija parentală și doar 27,9% din tații respectivi îndreptățiți la vizite și comunicare cu copilul. 3,5% din mamele prim și exclusiv custode sunt „nemulțumite/foarte nemulțumite”, respectiv 48,5% din tații corespondenți.

Bei den Eltern mit geS sind 48,6% der hauptbetreuenden Mütter „sehr zufrieden/zufrieden“ mit der elterlichen Sorge und 61,7% der entsprechenden umgangsberechtigten Väter. 26,5% der hauptbetreuenden Mütter mit geS sind „unzufrieden/sehr unzufrieden“ mit der elterlichen Sorge und 15,2% der entsprechenden umgangsberechtigten Väter.

În cazul părinților ce au custodia comună, 48,6% din mamele custode se declară „foarte mulțumite/mulțumite” de grija parentală și 61,7% din tații respectivi îndreptățiți la vizite și comunicare cu copilul. 26,5% din mamele prim-custode, având custodia comună, se declară „nemulțumite/foarte nemulțumite” de grija parentală, și 15,2% din tații respectivi.

Der Unterschied in der Zufriedenheit mit der elterlichen Sorge zwischen Müttern und Vätern beträgt bei der aeS 59,7 Prozentpunkte, bei der geS 13,1 Prozentpunkte. Der Unterschied in der Unzufriedenheit mit der elterlichen Sorge zwischen Müttern und Vätern beträgt bei der aeS 45 Prozentpunkte, bei der geS 11,3 Prozentpunkte.

Diferența în starea de mulțumire privitor la grija parentală între mame și tați se situează, în cazul părinților ce au custodia unică, la 59,7 puncte procentuale, iar la părinții ce dețin custodia comună la 13,1 puncte procentuale. Diferența în starea de nemulțumire de grija parentală între mame și tați se situează, în cazul părinților ce au custodia unică, la 45 puncte procentuale, iar la părinții ce dețin custodia comună la 11,3 puncte procentuale.

Das Bild wiederholt sich bei den Ergebnissen zu Unterhaltsleistungen. Die „Armutssituation“ der Eltern mit geS und aeS ist grundsätzlich vergleichbar. Nettoeinkommen bis maximal 3.500.- DM hatten 1999 (2001) haben 74,7 % (71,2%) der Eltern mit geS und 79,6% (78,5%) der Eltern mit aeS.

Imaginea se repetă în cazul rezultatelor privind pensia alimentară. „Sărăcia” părinților ce au custodia comună și a părinților ce au custodia unică poate fi comparată, în principiu. Venitul net era de maxim 3.500. – DM în 1999 (2001) și îl aveau 74,7% (71,2%) din părinții ce au custodia comună și 79,6% (78,5%) din părinții ce dețin custodia unică.

Dennoch bekamen die unterhaltsberechtigten Mütter (86,7%) und Väter (40,5%) mit geS deutlich öfter Kindesunterhalt als die unterhaltsberechtigten Mütter (67,1%) und Väter (29,7%) mit aeS.

Vergleichbar ist die Situation beim Ehegattenunterhalt. 1999 (2001) erhielten mit 21,0% (16,9%) fast doppelt so viele Mütter mit geS Ehegattenunterhalt wie Mütter mit aeS 12,4% (9,5%). Doppelt so viele Mütter mit geS wie Mütter mit aeS, die Ehegattenunterhalt erhalten, gaben an, dass der Ehegattenunterhalt regelmäßig bezahlt wird.

Demzufolge ist es unabdingbar, die Eltern mit aeS in den Blick zu nehmen und zu klären, durch welche Maßnahmen die Rechte ihrer Kinder, insbesondere auf Umgang, zu realisieren sind und nachhaltig gesichert werden können.

Seite 11

13. Es fällt auf, dass die subjektive Einschätzung von Müttern und Vätern ihrer Situation und der rechtlichen Rahmenbedingungen weniger eine Frage des Geschlechtes als mehr der realen Lebenssituation ist, insbesondere der Frage, bei welchem Elternteil die Kinder leben bzw. wie der Kontakt zu ihnen gestaltet ist. Der naheheliche Kontakt von Müttern oder Vätern zu ihren gemeinschaftlichen Kindern scheint ein zentrales Moment zu sein für das subjektive Wohlbefinden der Eltern und für die Art und Weise ihrer Beziehung, ihrer Kooperation, ihrer Kommunikation und ihrer wechselseitigen Information miteinander und zueinander. Mütter und Väter, die mit ihren Kindern zusammenleben bzw. zufriedenstellenden Kontakt zu ihnen haben, sind grundsätzlich mit ihrer Situation und mit dem neuen Recht zufriedener als Eltern, die

Totuși, mamele (86,7%) îndreptățite să primească pensia alimentară și tații (40,5%) ce au custodia comună, primeau mai des pensia alimentară pentru copii decât mamele îndreptățite la pensie alimentară (67,1%) și tații (29,7%), ce dețineau custodia unică.

Situația cu pensia alimentară acordată din partea soților este comparabilă. În 1999 (2001) au obținut pensie alimentară după soț 21,0%, (16,9%), adică aproape dublu din mamele ce au custodia comună față de 12,4% (9,5%) din mamele ce au custodia unică. Un număr dublu de mame ce au custodie comună și obțin pensie alimentară de la soț, comparativ cu mamele ce au custodia unică, au specificat că le este plătită, în mod regulat, pensia alimentară după soț.

Prin urmare, este indispensabil ca părinții ce au custodia unică să fie luați în considerare și să se clarifice prin proceduri asigurarea și aplicarea drepturilor copiilor, în special în privința drepturilor de relaționare, vizitare și comunicare.

Pagina 11

13. Se remarcă, că evaluarea subiectivă de către mame și tați a situației lor și a legislației este mai puțin o chestiune de sex și mai mult o situație de viață reală, în special fiind preocupați de întrebarea la care dintre părinți va locui copilul, respectiv cum se va realiza contactul. Contactul post-divorț între mame sau tați cu copiii lor comuni pare a fi un punct-cheie pentru bunăstarea subiectivă a părinților și pentru modul lor de relaționare, de cooperare, comunicare și informare reciprocă. Mamele și tații care locuiesc împreună cu copiii lor sau au un contact satisfăcător cu ei, sunt fundamental mai mulțumiți cu situația lor și cu noua lege decât părinții care locuiesc despărțiți de copiii lor și care au contacte puține sau deloc cu minorii.

Acest lucru este valabil pentru toți părinții indiferent de pregătire și venituri, precum și pentru părinții din ambele grupuri de

von ihren Kindern getrennt leben und keinen oder nur wenig Kontakt zu ihnen haben. Dies gilt für Eltern aller Bildungs- und Einkommensgruppen wie auch für Eltern beider Sorgegruppen. Insoweit erscheint „konsequent“, dass insbesondere Eltern ohne elterliche Sorge und ohne Kinder mit ihrer Situation sehr unzufrieden, Eltern mit aeS, die mit ihren Kindern leben, dagegen eher zufrieden sind. Dies gilt für Eltern aller Bildungs- und Einkommensgruppen.

14. Die Stärkung der Elternautonomie bedeutet für die Eltern zunächst einmal mehr eigene „Entscheidungsautonomie“, aber noch nicht gleichzeitig vorhandene Entscheidungskompetenz. Vielmehr „generiert“ die verstärkte „Entscheidungsautonomie“ in vielen Fällen zunächst Beratungsnachfrage. Dies war aber ein wichtiges Ziel des Gesetzgebers des KindRG. Entscheidend für eine gelingende naheheliche Elternschaft ist vor allem eine unterstützende Beratungs-Intervention der scheidungsbegleitenden Berufe. Die Fähigkeit von Eltern zur eigenverantwortlichen Konfliktregelung ist nachhaltig zu fördern. Sie müssen in die Lage versetzt und motiviert werden, ihre Konflikte selbständig und einvernehmlich zu regeln, statt sie zur „Fremdentscheidung“ an Dritte zu delegieren. Hierfür bedarf es angemessener, geeigneter Beratungsangebote. Rechtsanwält/innen und Jugendämter informieren und beraten die Eltern bei Trennung und Scheidung bzw. im Rahmen eines Scheidungsmandates sehr umfassend. Gerichte nutzen die Möglichkeiten der Information der Eltern im Rahmen ihrer Anhörung zur elterlichenSorge (§ 613 ZPO) wie auch im Rahmen des Hinwirkens auf ihr Einvernehmen (§ 52 FGG). Die Annahme von unterstützender Beratung und Hilfe durch die (Scheidungs-) Eltern ist noch deutlich defizitär. Vor Ort sollte daher überprüft werden, wie die Beratungsintervention der scheidungsbegleitenden Berufe organisatorisch und praktisch die Defizite in der elterlichen Kooperation und Kommunikation verbessern kann. Überprüft werden müsste insbesondere auch, wie die Informations- und Beratungsdefizite von Eltern vor allem bezüglich der Regelungen der §§1687, 1684,

îngrijire(custodie comună respectiv custodie unică). Deci, se observă în mod "consecvent", că în special părinții fără custodie și fără copii sunt foarte nemulțumiți de situația lor, pe când părinții cu custodie unică, care trăiesc cu copii lor sunt mai de grabă mulțumiți. Acest lucru este valabil la părinții de toate grupurile educaționale și venituri.

14. Consolidarea autonomiei părintești înseamnă pentru părinti în primul rând mai multă "autonomie de decizie", dar nu și simultan competența în luarea deciziilor. Mai degrabă, autonomia crescută în luarea deciziilor "generează", în multe cazuri, de prima dată nevoia de consultanță. Iar aceasta a fost un obiectiv important al autorului legii reformei drepturilor copilului. O consiliere și susținere din partea profesioniștilor este crucială pentru reușita efortului părinților de a-și crește bine copiii după divorț. Posibilitatea părinților de a-și rezolva conflictele independent trebuie încurajată în mod durabil. Ei trebuie să fie motivați să își rezolve conflictele în mod independent și prin consens, mai degrabă decât să delege decizia către terți. Acest lucru necesită îndrumări adecvate, corespunzătoare. Avocații și Birourile pentru tineri informează și consiliază părinții în caz de separare sau divorț printr-un mandat foarte cuprinzător. Instantele folosesc următoarele modalități de informare a părinților, în cadrul consultărilor cu privire la custodia copilului (§ 613 ZPO) și în contextul ajungerii la un acord (§ 52 FGG). Consilierea și ajutorul acordat părinților divorțați este în mod evident deficitară. Trebuie să se verifice în fiecare caz în parte cum pot profesiile care asistă divorțul să îmbunătățească organizatoric și practic deficitele de comunicare și cooperare ale părinților.

Ar trebui să se verifice în special cum sunt îndepărtate deficitele de informare și consiliere ale părinților prin prisma legilor §§1687, 1684, 1885 BGB și §50 FGG și cum pot fi fructificate cunoștințele corespunzătoare.

1885 BGB und §50 FGG behoben und entsprechende Kenntnisse nutzbar gemacht werden könnten.

Seite 12

15. Die Jugendämter verzeichnen (teilweise) erhebliche Aufgabenzuwächse in allen Bereichen der Beratung und Unterstützung von Eltern und ihren Kindern im Rahmen oder als Folge von Trennung und Scheidung. Die Beratung und Unterstützung von Kindern und Jugendlichen bei der Ausübung des Umgangsrechts hat mit einem beachtlichen Aufgabenzuwachs erfahren. Dies zeigt, dass Kinder/Jugendliche ihre Rolle als Rechtssubjekte aufnehmen und die ihnen zustehenden Ansprüche auch selbständig geltend machen (wollen/können). Sie zeigen vor allem auch, dass die „Hemmschwelle“ für Kinder/Jugendliche gegenüber Jugendämtern geringer wird/geworden ist, und Jugendämter von Kindern/Jugendlichen als Stellen begriffen werden, die sie um die Unterstützung selbständig angehen können. Der Erhöhung der Beratungsmehrungen in den Jugendämtern entspricht, dass sie mit Fragen und Streitigkeiten von Eltern deutlich stärker befasst werden, als damit rechtsförmliche Verfahren verbunden sind (s.o.). Gerichtliche Streitigkeiten können häufig verhindert werden. Ihre Beratung und Unterstützung bewirkt somit eine Filterfunktion.

16. Der Beratungsbedarf bei Eltern mit aeS wird von den Professionen im Gegensatz zu den Eltern mit geS einhellig als "sehr hoch/hoch" eingeschätzt. 74,9% der erstinstanzlichen Richter/innen, 67,2% der Richter/innen am OLG und 66,8% der Rechtsanwält/innen schätzen den Beratungsbedarf bei Eltern mit Alleinsorge aufgrund streitiger gerichtlicher Entscheidung als "sehr hoch/hoch" ein, gegenüber 12,7% der erstinstanzlichen Richter/innen, 25,4% der Richter/innen am OLG und 24,6% der Rechtsanwält/innen für Eltern mit geS bzw. mit aeS kraft Zustimmung.

17. Die gegenwärtigen Beratungsmöglichkeiten

Pagina 12

15. Birourile pentru tineri au raportat (în parte) creșteri ale sarcinilor în toate domeniile consilierii și sprijinului părinților și copiilor lor ca parte sau ca rezultat al separării și a divorțului. Consilierea și sprijinul pentru copii și tineri în exercitarea drepturilor de acces a condus la o creștere semnificativă a sarcinilor. Acest lucru arată cum copii / adolescenții își asumă rolul lor ca entități care fac apel la justiție și care își asumă (doresc/pot) cerințele ce le revin. Acest lucru arată în primul rând cum "inhibițiile" copiilor/tinerilor vizavi de Birourile de tineret se diminuează și că Birourile de tineret sunt percepute de către copii/tineri ca locuri unde se pot adresa singuri pentru sprijin. Creșterii consultanței în birourile de tineret corespunde faptului că sunt mult mai preocupați de disputele părintești decât cu procedurile judiciare (vezi mai sus). Litigiile juridice pot fi adesea prevenite. Sfatul și sprijinul lor au o funcție de filtru.

16. Nevoia de consiliere pentru părinții cu custodie unică este considerată de către specialiști, în contrast cu părinții cu custodie comună, ca fiind "foarte mare sau mare": 74,9% dintre judecătorii din primă instanță, 67,2% dintre judecătorii Curților de Apel și 66,8% dintre avocați apreciază nevoia de consiliere pentru părinți cu custodia unică ca "foarte mare sau mare" urmare a unei decizii judiciare litigioase, în comparație cu doar 12,7% dintre judecătorii din primă instanță, doar 25,4% dintre judecătorii Curților de Apel și doar 24,6% dintre avocații părinților care au custodie comună comparativ cu părinții cu custodie unică.

17. Posibilitățile actuale de consiliere nu sunt

werden als (noch) nicht ausreichend bewertet. Die Professionen sehen die deutliche Notwendigkeit, das Beratungsangebot vor Ort auszubauen, vor allem für spezifische Beratungsbedürfnisse von Müttern /Vätern mit/ohne elterliche Sorge, die mit oder ohne ihre Kinder leben (müssen), ferner für Angebote zur konsens-orientierten, außergerichtlichen Konfliktregelung durch die Eltern selbst wie z.B. Familienmediation. Richter/innen und Rechtsanwält/innen sehen Bedarf nach kürzeren Wartezeiten, qualitativ besseren und zahlreicheren/vielfältigeren Angeboten. Rechtsanwält/innen sehen Bedarf nach Mediation als Standardangebot vor Ort.

18. Die interdisziplinären Kooperationsstrukturen sind örtlich noch sehr unterschiedlich und auch unterschiedlich intensiv gestaltet. Für ein Drittel der befragten Jugendämter, Richter/innen und Rechtsanwält/innen existieren solche Strukturen (noch) nicht.

19. Die Praxis der Anhörung von Eltern, Kindern/Jugendlichen entspricht den gesetzlichen Vorgaben. Die Anhörung und Information der Eltern zur elterlichen Sorge (§ 613 ZPO) erfolgt überwiegend in der letzten mündlichen Verhandlung. Die Aussetzung des Verfahrens gemäß § 52 FGG wird seitens der (erstinstanzlichen) Gerichte allerdings nur zurückhaltend praktiziert.

Seite 13

Die Anhörung von Kindern/Jugendlichen, auch von Kindern unter 14 Jahren, ist in streitigen Sorge-/Umgangsrechtsfällen „Standard“. Sie erfolgt regelmäßig und grundsätzlich ausnahmslos. Auch in nicht streitigen Verfahren auf Übertragung der Alleinsorge aufgrund zugestimmten Antrags erfolgt erstinstanzlich ganz überwiegend (69,8%) die Anhörung von Kindern/Jugendlichen. Der Zeitpunkt der Anhörung von Kindern/Jugendlichen ist in der Praxis der Gerichte mehrheitlich die letzte mündliche Verhandlung. Dagegen plädieren die Rechtsanwält/innen klar für eine Anhörung in einem ersten frühen Termin. Speziell für die Kindesanhörung geeignete Räume haben die Gerichte in der

(încă) evaluate ca fiind adecvate. Specialiștii văd o nevoie puternică de a extinde serviciile de consiliere în funcție de fiecare caz în parte, în special pentru nevoile specifice de consiliere pentru mamele(tații), cu (sau fără) custodie, care trebuie să trăiască cu (sau fără) copiii lor, și perspectivele de rezolvare a conflictelor prin consens, extrajudiciar, de către părinții înșiși, ca de exemplu prin medierea familială. Judecătorii și avocații văd o nevoie e reducere a timpului de așteptare (termene mai scurte), pentru oferte calitativ mai bune și mai diverse. Avocații văd o nevoie ca mediere să fie ofertă standard pentru fiecare caz în parte.

18. Structurile de cooperare interdisciplinare la nivel local sunt foarte diferite și, de asemenea, alcătuite foarte **divers ca și amplitudine**. Pentru o treime din birourile de tineret chestionate, judecătorii și avocații consideră că nu există (încă) astfel de structuri.

19. Practica de consultare cu părinții, copiii și tinerii îndeplinește cerințele legale. Consultarea și informarea părinților cu privire la custodia copilului (§ 613 ZPO), predomină la ultima negociere verbală.

Cu toate acestea suspendarea procedurii în conformitate cu §52 FGG este practică cu prudență de către instanțele judecătorești de fond .

Pagina 13

Audierea minorilor, inclusiv a copiilor sub 14 ani, este, în caz de litigiu legat de custodie, o procedură "standard". Aceasta are loc în mod regulat și întotdeauna, fără excepție. Chiar și în procedurile necontencioase în caz de transfer de custodie unică bazată pe cerere convenită (în acord) se procedează covârșitor (69,8%), în primă instanță, la audierea minorilor. Data audierii minorilor este, în practica instanțelor, în majoritate legată de ultima negociere verbală. Pe de altă parte, avocații pledează clar pentru o audiere la primele termene, cât mai timpuriu. De obicei instanțele nu au spații speciale pentru audierea copiilor. Peste două treimi din judecătorii audiați nu au participat la un curs de perfecționare pe tema metodologiei de audiere

Regel nicht. An einer Fortbildung zur Schulung über eine Kindeswohlgemäß und zielorientiert durchzuführende Kindesanhörung teilgenommen haben über zwei Drittel der antwortenden Richter/innen nicht.

20. Die Mitwirkung des Jugendamtes in gerichtlichen Verfahren (§ 50 SGB VIII) schätzen Richter/innen und Rechtsanwält/innen überwiegend als „sehr wichtig/wichtig“, Rechtsanwält/innen aber 21,3% auch als „wenig hilfreich/gar nicht hilfreich“ ein.

21. Die Rechtsinstitute des „Anwalts des Kindes“, des betreuten Umgangs und des gerichtlichen Vermittlungsverfahrens spielten für die hier befragten Eltern - fallmäßig - nur eine geringe Rolle. Das Zahlenmaterial ist dementsprechend nur gering. Hierzu müssten weitere Erfahrungen abgewartet werden.

22. Die finanzielle Situation von (vielen) (Scheidungs-) Eltern, insbesondere mit minderjährigen Kindern, gleichgültig, in welcher Sorgform sie hauptsächlich mit oder ohne ihre Kinder leben, ist extrem schwierig. Der Einfluss des Stressors „Finanzmangel“ scheint erheblich zu sein. Steuerliche Lasten (Wegfall des Splitting-Vorteils, begrenzte Abzugsmöglichkeiten von Kinder-/Betreuungskosten), die Notwendigkeit, einen zweiten Haushalt zu etablieren und zu finanzieren, belasten nach der Scheidung Mütter wie Väter existentiell.

Nicht hauptbetreuende Mütter und Väter müssen neben ihren Unterhaltungspflichten, Vorhaltekosten (z.B. Wohnungskosten) für den Umgang mit ihren Kindern sowie allgemeine Umgangskosten (Transportkosten) tragen, die zusätzlich äußerst belastend sind.

23. Fehlende Betreuungsmöglichkeiten für Kinder sowie die schwierige Arbeitsmarktsituation erschweren die Aufnahme von Erwerbstätigkeiten für Mütter und Väter. Dies belastet die Eltern nicht nur finanziell, sondern auch psychisch. Wechselseitige Entlastungen der Eltern sind daher entscheidend. Die fehlende zufriedenstellende Kooperation und Kommunikation blockiert vor allem Eltern mit aeS. Auch deshalb ist es wichtig, spezifische Beratungshilfen zu etablieren, die die Kommunikation und Kooperation der jeweiligen

a copilului.

20. Judecătorii/judecătoarele și avocații / avocatele estimează preponderent că implicarea biroului de tineret în proceduri judiciare (§ 50 SGB VIII) este "foarte importantă sau importantă" dar 21,3% că este "de puțin ajutor sau de loc de ajutor".

21. Instituțiile juridice ale "Avocatului Copilului", ale accesului supravegheat și concilierii judiciare au jucat pentru părinții intervievați aici - în fiecare caz - doar un rol minor. Cifrele sunt corespunzător mici. Trebuie acumulată mai multă experiență.

22. Situația financiară a (multor) părinți divorțați, în special cu copii minori, indiferent sub ce formă trăiesc în principal, cu sau fără copii lor, este extrem de dificilă. Influența factorului de stres "lipsuri financiare", pare a fi considerabilă. Impozitele (pierderea avantajului fiscal oferit de deducerea limitată a cheltuielilor legate de îngrijirea minorilor) precum și nevoia de a stabili și finanța o a doua casă, încarcă financiar mamele ca și tații după divorț. Mamele și tații necustodieni trebuie să suporte pe lângă obligațiile de întreținere ale minorului (pensia alimentară), cheltuieli de întreținere (de exemplu cheltuielile cu locuința) și cheltuielile legate de accesul la proprii copii și cheltuieli generale de acces (costuri de transport) care îi împovărează suplimentar.

23. Lipsa facilităților de îngrijire a copiilor ca și situația dificilă de pe piața forței de muncă fac dificilă exercitarea de activități economice pentru mame și tați. Aceasta împovărează părinții nu numai financiar, ci și psihologic. Despovărarea reciprocă a părinților, prin urmare, este crucială. Lipsa de cooperare satisfăcătoare și comunicarea blochează în special părinții cu custodie unică. Și din acest motiv este important, să se stabilească ajutoare specifice de consiliere, care să ceară și să promoveze comunicarea și cooperarea între părinții respectivi.

Eltern bedarfsbezogen fordern und fördern.

Seite 14

Schlussfolgerungen

Trennung und Scheidung sind Krisenprozesse für Eltern wie Kinder, für die sie regelmäßig keine eingeübten Verhaltens- und Bewältigungsmuster zur Verfügung haben. Ungelöste Beziehungskonflikte auf Paarebene überdauern deshalb häufig die Scheidung und belasten die elterlichen Beziehungen. Konflikte auf Umgangs- und Unterhaltsebene sind häufig Folgen ungelöster Beziehungskonflikte auf Paarebene. Die Entwicklung und Sicherung konstruktiver Kooperation, Kommunikation und Konfliktbearbeitungsstrategien im Rahmen von Trennung und Scheidung spielen daher eine Schlüsselrolle für die Gestaltung zufriedenstellender nahehelicher Elternschaft zum Wohl von Eltern und Kinder. Die finanzielle Situation von (vielen) (Scheidungs-) Eltern, insbesondere mit minderjährigen Kindern, gleichgültig, in welcher Sorgeform sie hauptsächlich mit oder ohne ihre Kinder leben, ist extrem schwierig und belastend. Die steuerrechtlichen Regelungen (z.B. Wegfall des Splitting-Vorteils, begrenzte Abzugsfähigkeit von Kinder-/Betreuungskosten), aber auch die unterhaltsrechtlichen Regelungen (z.B. die Regelungen bzw. die Rechtspraxis zum Betreuungsunterhalt, § 1570 BGB, mit der Darlegungs- und Beweislast des unterhaltspflichtigen Elternteils) sind häufig Anlass von Streitigkeiten zwischen Eltern, die Folgekonflikte (z.B. beim Umgangsrecht) verursachen.

Fehlende Betreuungsmöglichkeiten für Kinder sowie die schwierige Arbeitsmarktsituation erschweren die Aufnahme von Erwerbstätigkeiten für Mütter und Väter. Tradierte Rollenverständnisse, aber auch Rollenzuschreibungen für Mütter und Väter, Erwartungen der Arbeitswelt an Mütter und Väter behindern die Förderung einer ausgewogenen Betreuung von Kindern durch Mütter und Väter. Dies belastet die Eltern auch in ihrer wechselseitigen Beziehung. Der

Pagina 14

Concluzii

Despărțirile și divorțurile sunt procese de criză atât pentru părinți cât și pentru copii, pentru care de obicei nu au la dispoziție modele de comportament și "modele de făcut față situației". Conflictelor nerezolvate din relația de cuplu, supraviețuiesc adesea divorțului și împovărează relațiile parentale. Conflictelor din planul accesului și îngrijirii sunt adesea consecințele conflictelor nesoluționate în relațiile la nivel de cuplu. Dezvoltarea și securizarea cooperării și comunicării constructive și a strategiei de gestionare a conflictelor în contextul separării și a divorțului joacă prin urmare un rol cheie în construirea unei paternități (sau maternități) satisfăcătoare post-divorț în beneficiul părinților și copiilor. Situația financiară a (multor) părinți divorțați, în special a acelor care au copii minori, indiferent de forma de îngrijire principală în care trăiesc (cu sau fără copii) este extrem de dificilă și împovărătoare. Normele de impozitare (ca de exemplu pierderea avantajului fiscal, a deducerii limitate a cheltuielilor cu îngrijirea copiilor), dar și pensia de întreținere (de exemplu în reglementările respectiv practica judiciară pentru pensia de întreținere, § 1570 Cod Civil apare sarcina părintelui custodian de a explica și a dovedi necesitățile copilului) sunt adesea cauza disputelor între părinți, dispute care generează conflicte (ca de exemplu conflictele legate de dreptul de acces).

Lipsa facilităților de îngrijire pentru copii ca și situația dificilă de pe piața forței de muncă îngreunează exercitarea activităților economice pentru mame și tați. Înțelegerea și atribuirea tradițională a rolurilor mamei și tatălui în familie, așteptările mediului profesional de la mame și tați împiedică promovarea echilibrată a îngrijirii copiilor de către mame și tați. Aceasta împovărează părinții și în relația lor reciprocă. Cadrul juridic al legii reformei drepturilor copilului acționează structural

rechtliche Rahmen des KindRG wirkt strukturell unterstützend zur Förderung der geS und dadurch des Umgangs, zur Regelung des Unterhalts und zur einvernehmlichen, selbständigen Konfliktregelung durch die Konfliktpartner. Die Regelungen des KindRG zur elterlichen Sorge fördern den Erhalt der geS über Trennung und Scheidung hinaus. Die geS hat grundsätzlich Bestand.

Insgesamt gesehen, ist die geS geeigneter als die aeS,

§ die Kommunikation, die Kooperation und den wechselseitigen Informationsaustausch der Eltern miteinander über ihre Kinder positiv zu beeinflussen,

§ den Kontakt der Kinder zu beiden Eltern und zu weiteren umgangsberechtigten Personen, vor allem zu den Großeltern der Kinder, aufrechtzuerhalten und zu unterstützen und inso- weit auch das Kindeswohl zu fördern,

§ das Konfliktniveau zwischen den Eltern zu reduzieren und gerichtliche Auseinandersetzungen zu vermeiden/vermindern,

§ Beeinträchtigungen bei den Kindern durch die Trennung und Scheidung zu mindern,

§ die Motivation der Eltern zur eigenständigen Regelung zu verbessern,
§ finanziell zufriedenstellende Unterhaltsregelungen zu treffen und einzuhalten.

Die Regelungen des KindRG zum Recht des Kindes auf Umgang haben das Bewußtsein von umgangsberechtigten Eltern verändert, jedoch nicht im selben Maß das des hauptbetreuenden Elternteils.

Seite 15

Der hauptbetreuende Elternteil erfüllt oft nicht die Umgangsansprüche des umgangsberechtigten Elternteils. Dies führt zu Konflikten, insbesondere bei Eltern mit aeS. Die gegenwärtige Verfahrenspraxis,

sprijinind promovarea custodiei comune și astfel a accesului, duce la reglementarea îngrijirii și la reglarea conflictelor consensual, independent, prin intermediul partenerilor aflați în conflict. Normele legii reformei drepturilor copilului cu privire la îngrijirea părintească promovează obținerea custodiei comune după despărțire și divorț. Custodia comună are susținere fundamentală.

Custodia comună este în ansamblu mai adecvată decât custodia unică deoarece:

- influențează pozitiv cooperarea și schimbul reciproc de informații între părinți, cu privire la copiii lor

- menține și sprijină contactul ambilor părinți cu copiii lor, ca și a celorlalte persoane cu drept de acces, în special a bunicilor și astfel promovează bunăstarea copilului

- reduce nivelul conflictului dintre părinți și evită sau diminuează litigiul juridic

- diminuează gradul de afectare a copilului ca urmare a separării și a divorțului

- îmbunătățește motivația părinților de a proceda la reglementarea independentă a conflictului precum și motivația lor de a încheia și a menține aranjamente financiare satisfăcătoare.

Normele legii reformei drepturilor copilului cu privire la dreptul copilului la acces au schimbat conștiința părintelui necustodian, dar nu în aceeași măsură și pe cea a părintelui cu custodie principală.

Pagina 15

Părintele custodian (care a primit încredințarea minorului) în mod frecvent nu respectă cerințele de acces ale părintelui necustodian. Aceasta duce la conflict, în special în rândul părinților cu custodie unică. Practica actuală, în

insbesondere auch der Zwangsvollstreckung, stützt dabei weniger das Recht des Kindes auf Umgang als vielmehr die Interessen des widerstreitenden Elternteils. Mütter und Väter verhalten sich bei Konflikten im Rahmen der elterlichen Sorge, des Umgangs und des Unterhalts grundsätzlich in der selben Lebenssituation (Inhaber/Nichtinhaber der eS, hauptbetreuender, umgangsberechtigter Elternteil) vergleichbar. Die aeS führt in hohem Maß zur Ausgrenzung des umgangsberechtigten Elternteils. Insbesondere Eltern mit aeS/ohne eS erleben untereinander ein erhebliches Spannungsverhältnis. Der sehr hohen Zufriedenheit des alleinsorgeberechtigten, hauptbetreuenden Elternteils mit der Alleinsorge sowie mit den (defizitären) Umgangsregelungen steht eine sehr hohe Unzufriedenheit des nichtsorgeberechtigten, umgangsberechtigten Elternteils gegenüber. Der Kontaktabbruch der Kinder zum umgangsberechtigten Elternteil ist bei Eltern mit aeS erheblich. Dies alles ist offenbar konfliktverschärfend. Der Beratungsbedarf von Eltern mit aeS/ohne eS wird demzufolge von den Professionen im Vergleich zu den Eltern mit geS einhellig als erheblich eingeschätzt. Bei Eltern mit geS ist dieses Spannungsverhältnis nicht vorhanden. Ihre Zufriedenheit/Unzufriedenheit ist deutlich ausgeglichener als bei den Eltern mit aeS.

Eltern mit geS gestalten und praktizieren den Umgang mit ihren Kindern im Gegensatz zu den Eltern mit aeS/ohne eS quantitativ und qualitativ „großzügig“. Sie gestalten und praktizieren Unterhaltsregelungen grundsätzlich zufriedenstellender und zuverlässiger als Eltern mit aeS. Eltern mit geS kooperieren und kommunizieren überwiegend zufriedenstellend miteinander. Sie treffen bevorzugt Regelungen selbständig und einvernehmlich. Sie bemühen deshalb deutlich weniger als Eltern mit aeS die Gerichte.

Seite 16

Empfehlungen

Wegen des Ausmaßes und der Bedeutung der Kindschaftsrechtsreform durch das KindRG

special punerea în aplicare a programelor de legături personale sprijină mai puțin dreptul copilului la acces, ci mai degrabă interesele părintelui în conflict. Mamele și tații se comportă în conflictele apărute în contextul îngrijirii, accesului și întreținerii copilului în principiu identic, indiferent cui i s-a încredințat copilul. Custodia unică duce în mare măsură la excluderea din viața copilului, a aceluia părinte care nu a primit încredințarea minorului (părintele necustodian). În special, între părinții custodieni și părinții necustodieni apare o relație considerabil tensionată. Satisfacției foarte mari a părintelui custodian și cu regulile de acces (deficitare) fac să corespundă de cealaltă parte o nemulțumire foarte mare a părintelui necustodian .

Ruperea contactului dintre copii și părintele necustodian este mult mai semnificativă la aranjamentele ce implică custodie unică. Toate acestea agravează în mod clar conflictul. Ca urmare nevoia de consiliere la părinții cu aranjament de custodie unică este estimată de către specialiști ca fiind semnificativ mai ridicată față de cea a părinților care au un aranjament de custodie comună. La părinții cu custodie comună nu există raporturi tensionate. Raportul satisfacție / nemulțumire este mult mai echilibrat decât la părinții cu custodie unică.

Părinții cu custodie comună agreează și pun în practică programe de acces ale copiilor lor mult mai "generoase" calitativ și cantitativ spre deosebire de părinții cu custodie unică. Ei agreează și pun în practică un plan parental fundamental mai satisfăcător și mai de încredere decât părinții care au custodie unică. Părinții cu custodie comună cooperează și comunică în majoritatea cazurilor satisfăcător între ei. Ei ajung singuri la un acord cu privire la binele copilului și fac aceasta în consens. Ei apelează la tribunale mult mai rar decât părinții cu custodie unică.

Pagina 16

Recomandări

Din cauza amploarei și a importanței reformei dreptului copilului prin legea reformei

sowie wegen der grundsätzlichen Akzeptanz der hier überprüften Neuregelungen durch die befragten Eltern wird zum gegenwärtigen Zeitpunkt nicht empfohlen, einer Änderung der Neuregelung nahe zu treten. Insbesondere wird nicht empfohlen, (wieder) eine familiengerichtliche Prüfungsbefugnis zu regeln, wenn die geS mangels Antrages über die Scheidung hinaus fortbesteht bzw. die Einführung eines "Sorgeplanes" vorzusehen als Voraussetzung für den Behalt der geS.

Vielmehr wird empfohlen, die strukturell positiven Wirkungen der neuen Regelungen des KindRG für Eltern und ihre Kinder insbesondere durch den weiteren Ausbau von Beratung und Unterstützung sowie von Mediation vor Ort zu stützen bzw. zu fördern. Weiter wird empfohlen, zu prüfen, durch welche verfahrensrechtlichen Maßnahmen das Recht des Kindes auf Umgang im Konfliktfall der Eltern besser geschützt bzw. umgesetzt werden kann.

Das KindRG zielte auf eine Verbesserung der Rechte der Kinder bei gleichzeitiger Stärkung der Rechtsposition der Eltern. Die Fähigkeit von Eltern beider Sorgegruppen zur Sicherung und Förderung des Wohls ihrer Kinder und zur selbständigen und eigenverantwortlichen Konfliktregelung wird, je nach Elternsituation, unterschiedlich herausgefordert. Hierfür benötigen sie in unterschiedlicher Weise angemessene, geeignete Angebote der Beratung und Unterstützung.

Für die spezifischen Bedarfe z.B. von Eltern mit geS und vor allem von Eltern mit aeS/ohne eS gibt es Defizite vor Ort.

Daher wird empfohlen, das bestehende Beratungsangebot vor Ort entsprechend auszubauen. Der Annahme von vorgerichtlichen / außergerichtlichen Angeboten zur eigenverantwortlichen Konfliktregelung (z.B. Familienmediation) stehen immer noch Kostenhindernisse entgegen (z.B. bei Konflikten mit finanziellem Hintergrund, die gar nicht oder nicht kostenfrei von Beratungsstellen bearbeitet werden). Solche Angebote müssen auch gebührenrechtlich bevorzugt werden. Die

drepturilor copilului ca și din cauza acceptării fundamentale ale noilor reglementări, dovedită aici prin interviuarea părinților, nu este în prezent recomandată o schimbare în noile norme. În special, nu se recomandă să se reglementeze din nou controlul autorității făcut de către o instanța familială, în cazul în care lipsește cererea custodiei comune și după divorț, respectiv introducerea unui "plan de îngrijire", ca și condiție pentru menținerea custodiei comune.

Mai degrabă, este recomandat să se sprijine, respectiv să se promoveze efectele structurale pozitive ale noilor reglementări ale legii reformei drepturilor copilului asupra părinților și copiilor lor, în special prin dezvoltarea în continuare de consultanță, de sprijin și de mediere conform situației de fapt. În plus, este recomandat să se examineze prin ce măsuri legale procedurale poate fi mai bine protejat și pus în aplicare dreptul copilului de a avea acces la ambii părinți, în cazul existenței unui conflict deschis între aceștia.

Legea reformei drepturilor copilului are ca scop îmbunătățirea drepturilor copiilor și în același timp consolidarea poziției legale a părinților. Capacitatea părinților din ambele grupe de îngrijire de a proteja și promova bunăstarea copiilor lor și de a soluționa conflictele în mod independent și autonom, este solicitată diferit, în funcție de situația părinților. Pentru aceasta ei au nevoie în moduri diferite, oferte adecvate de consiliere și sprijin.

Pentru cerințele specifice, spre exemplu, pentru părinții având un aranjament de tip custodie comună și în special a părinților având un aranjament de tip custodie unică dar neavând custodia, există deficiențe în funcție de situația de fapt.

Prin urmare, este recomandat a se extinde serviciile existente de consultanță în conformitate cu situația de fapt. Adoptarea metodelor extrajudiciare de soluționare a conflictelor (ca de exemplu medierea familială sau consilierea) e îngreunată de costurile acestora (ca de exemplu, în litigiile cu implicare financiară, în care nu se oferă servicii de consiliere, sau nu sunt gratuite). Aceste opțiuni ar trebui inclusiv prin prisma taxelor legale.

weitgehende Begrenzung staatlicher Unterstützung auf „Prozess-Kostenhilfe“ ist nicht konsequent. Außergerichtliche Möglichkeiten zur Konfliktregelung müssen mindestens vergleichbar staatlich unterstützt werden wie gerichtliche.

Die geltenden Regelungen des Rechtsberatungsgesetzes sind eine weitere Hürde für die Verbreitung und die Akzeptanz von Angeboten zur vorgerichtlichen / außergerichtlichen eigenverantwortlichen Konfliktregelung (z.B. Familienmediation). Familiäre Konflikte im Kontext von Trennung und Scheidung sind besonders zur Bearbeitung durch (sozial-) pädagogische und psychologische Fachkräfte geeignet, auch in ihrer Verbindung mit finanziellen Streitigkeiten. Ihre Arbeit als Mediatoren darf daher nicht - faktisch - durch das Rechtsberatungsgesetz untersagt sein. Es wird daher empfohlen, das Rechtsberatungsgesetz entsprechend zu ändern.

Nürnberg, März 2002 Prof. Dr. jur. Roland Proksch

Sprijinul statului pentru asistență juridică (ajutorul cu privire la cheltuielile de judecată) nu este consecvent: opțiunile extrajudiciare de soluționare a conflictelor (medierea) trebuie să fie sprijinite de stat cel puțin la fel ca și opțiunile judiciare (judecată).

Normele actuale de drept ale codului civil sunt un alt obstacol în calea răspândirii și acceptării metodelor de soluționare alternativă a conflictului (ca de exemplu medierea familială). Conflictele familiale, în contextul separării sau a divorțului sunt foarte potrivite pentru consiliere din partea profesioniștilor (mediatori / psihologi) inclusiv prin legăturile lor cu disputele financiare. Munca dumneavoastră în calitate de mediator, nu poate fi interzisă în fapt prin codul civil. Prin urmare, este recomandat să se modifice codul civil în concordanță.

Nuremberg, martie 2002 Prof. Doctor jurist. Roland Proksch Roland Proksch